

Warszawa, 7 kwietnia 2022 r.

RAPORT: GOSPODARKA

DR JANUSZ STEINHOFF

minister gospodarki Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Były wicepremier, minister gospodarki w rządzie Jerzego Buzka w latach 1997–2001. Ekspert ds. energetyki, ochrony środowiska, procesów restrukturyzacji górnictwa. Posel w latach 1989–1993 oraz 1997–2001. B. prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Przewodniczący Rady Krajowej Izby Gospodarczej oraz Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Ekspert BCC ds. gospodarki i energetyki.

✉ janusz.steinhoff@bcc.org.pl

REKOMENDACJE DLA RZĄDU

Wyzwaniem dla rządu jest niezwłoczne wprowadzenie rozwiązań osłonowych dla branży budowlanej. Konflikt zbrojny w Ukrainie oraz jego transgraniczne, gospodarcze skutki, przejawiające się np. przerwaniem łańcucha dostaw, niedostępnością materiałów, wzrostem ich cen oraz kosztów robocizny, a także wyjazdem z Polski znaczącej liczby pracowników będących obywatelami Ukrainy to realne zagrożenie dla kontynuacji wielu kontraktów.

Działający obecnie mechanizm waloryzacyjny dla trwających inwestycji na poziomie (+/-) 5 % jest nieadekwatny do sytuacji rynkowej. Przy obecnych dynamicznie rosnących cenach materiałów powoduje to straty w kontraktach na poziomie ok. - 15 %. Podobnie oceniam wprowadzony ostatnio w efekcie dialogu z branżą budowlaną limit waloryzacyjny (+/-) 10 % dla nowych kontraktów. Waloryzacja bowiem powinna uwzględniać obok inflacji rosnące koszty niektórych materiałów. Aktualnie przeciętna rentowność w branży jest na poziomie 1-2 %.

Wzrost cen materiałów i odpływ pracowników u podwykonawców powodują, że zaczynają oni wypowiadać umowy generalnym wykonawcom. Kolejnym krokiem będzie ograniczenie udzielania gwarancji przez instytucje finansowe. To może zmusić wiele firm do podjęcia decyzji o rezygnacji z realizacji kontraktów. Stwarza to pilną potrzebę weryfikacji harmonogramów realizacji inwestycji publicznych.

Przewidywalne i dające się skalkulować ryzyko oznacza stabilizację. Dlatego koniecznością i priorytetem dla rządu w obecnej sytuacji powinno być wprowadzenie rozwiązań, które pozwolą na elastyczne reagowanie na sytuację na rynku. Jednym z nich jest zniesienie limitu waloryzacyjnego zarówno dla realizowanych jak i nowych kontraktów. Stawką jest kondycja branży budowlanej i terminowość realizacji inwestycji publicznych.

Uważam, że jest pilna konieczność nowelizacji aktualnej polityki energetycznej państwa do 2040 roku. Powodem są dynamiczne zmiany na europejskim i światowym rynku nośników energii, które są konsekwencją napaści wojsk Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. **Sytuacja na rynkach gazu ziemnego, ropy naftowej i węgla kamiennego w warunkach określonych przez realizowaną strategię klimatyczno-energetyczną UE wymaga pilnych działań dostosowawczych.** Do nich zaliczam m.in. konieczność rozbudowy programów wsparcia dla inwestycji w OZE oraz zwiększenie nakładów na inwestycje związane z rozbudową i modernizacją sieci przesyłowych i dystrybucyjnych. Realizacja tych inwestycji umożliwi też zwiększenie udziału OZE w miksie energetycznym oraz zmieniającą się lokalizację źródeł wytwarzania energii elektrycznej. Należy zweryfikować planowane w tzw. okresie przejściowym substitucje kopalnych nośników energii w elektroenergetyce i ciepłownictwie uwzględniając sytuację na globalnych rynkach tych nośników

PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ RZĄDU

Pozytywy:

1. Pozytywnie oceniam przekazany do konsultacji przez PSE planu rozwoju sieci przesyłowych w latach 2023-2032. Przedstawiony program opisuje zaplanowane inwestycje sieciowe uwzględniające dynamiczną zmianę miksu energetycznego (udział OZE) powyżej planów wynikających z PEP oraz przyrost zużycia energii elektrycznej na poziomie ok. 1,7% rocznie oraz dynamikę wzrostu zapotrzebowania na moc szczytową do ok. 2,5%. Prognozowane jest zużycie energii elektrycznej w 2032 r. na poziomie 200 TWh. Przewidywany w przedstawionym programie koszt inwestycji w modernizację i rozbudowę sieci do 2032 r. to 33,2 mld zł.
2. Również pozytywnie oceniam realizację programu inwestycji offshore.

Zagrożenia:

1. Nader krytycznie oceniam, podobnie jak wielokrotnie wcześniej, **bałagan kompetencyjny w odniesieniu do funkcji regulacyjnych odnoszących się do gospodarki.** Konsekwencje tego stanu dotyczą w sposób szczególny szeroko rozumianej polityki energetycznej. Sytuację pogłębia fakt vacatów na stanowisku ministra finansów i ministra rozwoju i technologii.
2. Zagrożeniem dla kondycji przemysłu zbrojeniowego jest nagminne pomijanie przy kontraktach na zakup uzbrojenia przez MON (samoloty, czołgi, obrona przeciwlotnicza) kwestii transakcji kompensacyjnych (offset). **Powołanie Agencji Uzbrojenia podporządkowanej jedynie MON jest zaprzeczeniem koncepcji racjonalizacji zakupów uzbrojenia przez podmiot będący w nadzorze Prezesa Rady**

Ministrów. Takie rozwiązanie stwarzałoby bowiem przy zakupach uzbrojenia warunki uwzględniające potrzeby polskiej gospodarki artykułowane przez pozostałych członków Rady Ministrów.

Opracowanie jest elementem Raportu Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC dot. I kwartału 2022 r. W najbliższych dniach będziemy prezentować poglądy poszczególnych ministrów związane z obecną sytuacją gospodarczą oraz rekomendacje dla rządu na najbliższe miesiące.

Kontakt:

Mirosław Kasprzak

Rzecznik BCC

☎ 608 529 504

✉ mirosław.kasprzak@bcc.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzić wybitni ekonomiści, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>